

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 78/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. G., S., zastúpeného advokátkou JUDr. E. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 178/2004 a jeho rozsudkom z 23. júna 2009, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 120/2010, 7 Co 121/2010 a jeho uznesením z 31. augusta 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 33/2011 a jeho uznesením zo 17. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2012 doručená sťažnosť J. G., S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 178/2004 a jeho rozsudkom z 23. júna 2009, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 120/2010, 7 Co 121/2010 a jeho uznesením z 31. augusta 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 33/2011 a jeho uznesením zo 17. októbra 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ sa návrhom z 11. novembra 1999 podaným na Okresnom súde Bratislava II domáhal proti S., a. s., B. (ďalej len „odporca“), priznania náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti z titulu pracovného úrazu, ktorý utrpel v roku 1985. Vec bola v roku 2004 z dôvodu miestnej príslušnosti postúpená okresnému súdu, ktorý vo veci rozhodol rozsudkom z 23. júna 2009 tak, že sťažovateľovi priznal náhradu za stratu na zárobku od 1. novembra 1996 do 31. decembra 2003 a konanie v časti náhrady za stratu na zárobku (úrazovej renty) od 1. januára 2004 zastavil s tým, že po právoplatnosti rozsudku vec v tejto časti postúpi S., ústredie B. (ďalej len „S.“), na ďalšie konanie. Proti uvedenému rozsudku podal odporca odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 7 Co 120/2010-266, 7 Co 121/2010 z 31. augusta 2010 tak, že rozsudok okresného súdu vo vyhovujúcej časti vo veci samej zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Vo výroku, ktorým okresný súd konanie v časti náhrady za stratu na zárobku (úrazovej renty) od 1. januára 2004 zastavil a postúpil S. na ďalšie konanie, rozsudok potvrdil. Proti

rozhodnutiu odvolacieho súdu, v časti jeho potvrdzujúceho výroku podal sťažovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci a dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), teda že postupom súdov nižších stupňov, ktoré konanie v časti náhrady za stratu na zárobku (úrazovej renty) od 1. januára 2004 zastavili a vec postúpili S., mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Sťažovateľ v dovolaní namietal aj postup odvolacieho súdu, ktorý rozsudok súdu prvého stupňa (vo výroku o čiastočnom zastavení konania) potvrdil z iného právneho dôvodu, ako vec v tejto časti posúdil súd prvého stupňa. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 33/2011 zo 17. októbra 2011 dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné odmietol.

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti ďalej uviedol:

„Za závažné porušenie ústavných práv sťažovateľ považuje konanie všetkých porušovateľov, pretože všetci porušovatelia dospeli k záveru, že o nároku, ktorý je uplatnený vo vyššie uvedených konaniach, po 01. 01. 2004 rozhoduje S., nakoľko podľa ich názoru zákonom č. 461/2003 Z. z. prešla táto povinnosť na S. Sťažovateľ sa s týmto názorom nielenže nestotožňuje, ale tvrdí, že rozhodnutie porušovateľov, je v príkrom rozpore so samotným znením zákonných ustanovení (nejde o nesprávny výklad, ale o negovanie samotného zákona).

... porušovatelia tvrdia, že o nárokoch na náhradu na stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutých z pracovného úrazu do 31. 12. 2003 patrí do právomoci súdu a po nadobudnutí účinnosti zákona o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. od 01. 01. 2004 nárok navrhovateľa nespadá do právnych vzťahov, na prejednanie, ktorých je daná právomoc súdu.

Porušovatelia napriek tomu, že všetky ich rozhodnutia boli vydané už po účinnosti novely č. 677/2006 Z. z., tvrdením uvedeným v predchádzajúcom odseku odôvodňovali svoje rozhodnutie a to i napriek tomu, že citovali v svojich rozhodnutiach i ustanovenie § 272 ods. 9 a 11 zákona č. 461/2003 Z. z., v ktorých sa jednoznačne uvádza, že ak o nároku sťažovateľa na náhradu za stratu na zárobku po skončení PN - úrazovej rente nebolo právoplatne rozhodnuté do 31. 07. 2006, tak takéto spory rozhodujú súdy...

Tým, že porušovatelia v tejto časti konanie zastavili, resp. porušovateľ v 3. rade akceptoval zastavenie konania a vec postúpili S. odňal sťažovateľovi možnosť konať pred

súdom, nakoľko ho odkázali na orgán, ktorý o predmetnej veci nerozhoduje ani rozhodnúť nemôže. V prípadoch nárokov na náhradu za stratu na zárobku po skončení PN, ktoré neboli právoplatne skončené do 31. 07. 2006, a ktoré sa od 01. 01. 2004 považujú za úrazovú rentu, sa rozhodne nielen podľa predpisov účinných do 31. 12. 2003, ale v zmysle § 272 ods. 11 cit. zákona o nich rozhodne súd a v žiadnom prípade nie S...

Porušovatelia pochybili, keď zastavili konanie z dôvodu nedostatočnej pasívnej legitímácie odporcu s tým, že od 01. 01. 2004 preberá povinnosť výplaty plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze od zamestnávateľa S...

... porušovateľ v 3. rade pochybil tým, keď odmietol... dovolanie a konštatoval, že rozhodnutia porušovateľov v 1. a 2. rade nie sú postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p., pričom sťažovateľovi porušovatelia vzhľadom na ustanovenie § 272 ods. 11 v spojení s ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z. odňali možnosť konať pred súdom. Porušovateľ v 3. rade tieto zákonné ustanovenia ignoroval a opomenul novelu zákona č. 461/2003 Z. z. vydanú zákonom č. 677/2006 Z. z., ktorým bola odstránená nejednotnosť v rozhodovaní súdov. Porušovateľ v 3. rade totiž na str. 9 v druhom odseku svojho rozhodnutia poukazuje údajne z dôvodu nejednotnosti rozhodovania súdov (v minulosti) v otázke do právomoci ktorého orgánu patrí rozhodovanie o nárokoch vyplývajúcich z pracovného úrazu a choroby z povolania po prijatí zákona č. 461/2003 Z. z. na stanovisko občianskoprávneho a správneho kolégia NS SR č. Cpj. 9/2006, ktoré však podotýkam bolo vydané pred účinnosťou zákona č. 677/2006 Z. z. a teda na prípad sťažovateľa toto stanovisko nie je možné použiť, pretože už zákonom bolo určené, že o nárokoch sťažovateľa majú rozhodovať súdy, lebo konanie nebol právoplatne skončené do 31. 07. 2006.“

Podľa tvrdenia sťažovateľa najvyšší súd si v odôvodnení svojho rozhodnutia „vzájomne protirečí“, keď tvrdí, že „o takých nárokoch aké uplatňoval v konaní sťažovateľ, majú rozhodovať súdy, lebo o týchto nárokoch treba rozhodnúť podľa predpisov účinných do 31. 12. 2003“, ale „odmietnutím vlastne potvrdil úplný opak (že po 01. 01. 2004 patrí vec do právomoci S.)“.

Sťažovateľ považuje postup súdov konajúcich v jeho veci za arbitrárny, ktorým mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu a porušeniu čl. 2 ods. 2 ústavy. Svoje tvrdenie podporil poukázaním na iné rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 139/2009 z 13. septembra 2011, v ktorom najvyšší súd analogickú vec posúdil odlišne (opačne) oproti namietanému dovolaciemu uzneseniu, keď konštatoval, že postupom súdov nižších stupňov, ktoré konanie čiastočne zastavili, došlo k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom. Keďže konajúce súdy sa „argumentačne nevyrovnali s týmto a zrejme aj inými skoršími rozhodnutiami“ a rozhodli „v rozpore s konštantnou rozhodovacou praxou“, podľa sťažovateľa porušili princíp právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť prerokoval prednostne a po jej prijatí na ďalšie konanie vydal tento nález:

„Porušovateľ v 1. rade Okresný súd Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 15C 178/2004, porušovateľ v 2. rade Krajský súd Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co 120/2010, 7Co 121/2010 a porušovateľ v 3. rade Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 7Cdo 33/2011 porušili základné právo sťažovateľa J. G. na súdnu ochranu garantované podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súčasne porušovatelia svojim postupom zasiahli do princípu právnej istoty sťažovateľa ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a súčasne porušovatelia porušili čl. 2 ods. 2 Ústavy SR...

... Ústavný súd SR zrušuje

A/ Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 33/2011 zo dňa 17. 10. 2011, ktorým dovolanie zamietol

B/ Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 7Co 120/2010-266, 7Co 121/2010 zo dňa 31.08.2010 v časti 2. výroku, ktorým bol potvrdený výrok súdu prvého stupňa o zastavení konania a postúpení veci S., ústredie B. v časti straty na zárobku (úrazovej renty) od 01. 01. 2004

C/ Rozsudok Okresného súdu Bratislava I. sp. zn. 15C 178/2004-196 zo dňa 23. 06. 2009 v časti, v ktorej súd konanie v časti úrazovej renty od 01. 01. 2004 zastavil

a po právoplatnosti konania v tejto časti vec postúpi S., ústredie... na ďalšie konanie a vec vracia na nové prejednanie a rozhodnutie.“

Sťažovateľ tiež žiadal o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 50 000 € a úhradu trov konania v sume 323,50 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a namietané porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 178/2004 a jeho rozsudkom z 23. júna 2009, postupom krajského

súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 120/2010, 7 Co 121/2010 a jeho uznesením z 31. augusta 2010 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 33/2011 a jeho uznesením zo 17. októbra 2011.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 178/2004 a jeho rozsudkom z 23. júna 2009

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

V danom prípade mal sťažovateľ možnosť domáhať sa preskúmania postupu a rozsudku okresného súdu vydaného v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 178/2004 využitím riadneho opravného prostriedku, a to odvolania podľa štvrtej časti prvej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. To znamená, že právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam mal krajský súd ako súd odvolací, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu odvolanie nepodal.

Ústavný súd nie je oprávnený a povinný poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi, najmä využitím riadnych opravných prostriedkov (podobne napr. I. ÚS 85/97, II. ÚS 35/02, II. ÚS 78/02). Ak všeobecný súd v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody, v takom prípade ústavný súd s prihliadnutím na princíp

subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je oprávnený vo veci namietaného porušenia základného práva alebo slobody konať (obdobne II. ÚS 54/02).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 120/2010, 7 Co 121/2010 a jeho uznesením z 31. augusta 2010

Z princípu subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04).

V danej veci mal sťažovateľ možnosť dovoliavať sa ochrany svojich práv, porušenie ktorých uznesením krajského súdu namieta, v rovnakom rozsahu, ako to je vymedzené v argumentačnej báze v jeho sťažnosti podanej ústavnému súdu, už v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku. V namietanom prípade by bola založená právomoc ústavného súdu na preskúmanie uznesenia krajského súdu v rozsahu argumentácie nastolenej v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len za predpokladu, že by námietky sťažovateľa uplatnené v sťažnosti ústavného súdu boli predmetom skúmania a vysporiadania sa krajského súdu v rámci odvolacieho konania na základe sťažovateľom podaného odvolania. V okolnostiach daného prípadu to tak nebolo. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu odvolanie nepodal. Predmetom súdneho prieskumu krajského súdu ako odvolacieho súdu bolo len odvolanie odporcu.

Keďže sťažovateľ ochranu svojich práv nerealizoval v konaní pred všeobecnými súdmi, ale až podaním sťažnosti ústavnému súdu, ústavný súd jeho sťažnosť aj v časti namietaného porušenia označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 120/2010, 7 Co 121/2010 a jeho uznesením z 31. augusta 2010 odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Za okolností, keď sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyužil právne prostriedky nápravy proti označenému rozsudku okresného súdu, nemá podľa názoru ústavného súdu opodstatnenie posudzovať námietky sťažovateľa smerujúce proti namietanému uzneseniu krajského súdu. Sťažovateľ totiž nepochybne mohol v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku namietat' výrok, ktorým okresný súd konanie čiastočne zastavil a vec postúpil S. na ďalšie konanie, teda uplatniť v odvolaní tie isté námietky, aké uplatnil v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu. Za daných okolností vyznievajú námietky sťažovateľa proti namietanému uzneseniu krajského súdu účelovo o to viac, že sťažovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu žiadal odvolaním napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť, teda aj vo výroku, ktorým okresný súd konanie zastavil. Preto podľa názoru ústavného súdu prichádzalo do úvahy odmietnutie sťažnosti v tejto časti aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu označených práv postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 33/2011 a jeho uznesením zo 17. októbra 2011

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa namietajúcu porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010). Obdobný záver možno prijať aj vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 36 ods. 1 listiny.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v namietanom rozhodnutí, ktorý dovolanie sťažovateľa odmietol, pretože nezistil skutočnosti odôvodňujúce prípustnosť dovolania podľa § 237 a § 239 OSP. Najvyšší súd sa pri posudzovaní sťažovateľom namietanej vady konania podľa § 237 písm. f) OSP v súvislosti s čiastočným zastavením konania stotožnil s názorom krajského súdu, že na rozhodnutie o nároku sťažovateľa za obdobie po 31. decembri 2003 nie je daná právomoc súdu, pretože ide o nárok na úrazovú rentu podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), o ktorom s účinnosťou od 1. januára 2004 môže rozhodnúť len S. Podľa sťažovateľa najvyšší súd neaplikoval na jeho prípad ustanovenia § 272 ods. 9 a 11 zákona o sociálnom poistení, ktoré v čase vydania prvostupňového rozsudku už boli účinné a v zmysle ktorých o jeho nároku, o ktorom súd právoplatne nerozhodol do 31. júla 2006, sa po tomto dni rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Zastavením konania v uvedenej časti a postúpením veci S. bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom. Podľa tvrdenia sťažovateľa právny záver najvyššieho súdu vyslovený v namietanom rozhodnutí je v dôsledku nesprávnej aplikácie právnych predpisov arbitrárny a zároveň je v rozpore s konštantnou rozhodovacou praxou súdov, čím zároveň došlo aj k porušeniu princípu právnej istoty.

3.1 Ústavný súd v tomto konaní preto skúmal, či právny názor vyslovený v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 33/2011 zo 17. októbra 2011 je z ústavného hľadiska

udržateľný a akceptovateľný. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia namietaného uznesenia uviedol:

„Dovoláním je v danom prípade napadnutý potvrdzujúci výrok uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo zastavené konanie a vec postúpená S., takéto rozhodnutie nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení v zmysle § 239 ods. 1, 2 O. s. p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Preto prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia vyvodiť nemožno. ...

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p., lebo postupom odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa došlo k odňatiu mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) v dôsledku zastavenia konania a postúpenia veci (v napadnutej časti) S. v rozpore s právnymi predpismi tiež postupom odvolacieho súdu, ktorý vec potvrdil z iného právneho dôvodu ako ju posúdil súd prvého stupňa.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) treba rozumieť taký vadný procesný postup súdu, ktorým sa znemožní účastníkovi realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V prejednávanej veci bol predmetom konania navrhovateľom uplatnený nárok na náhradu za stratu na zárobku pri uznaní čiastočnej invalidity od 1. 11. 1996 následkom pracovného úrazu (utrpeného u odporcu 18. 9. 1985), keď oba súdy nižších stupňov dospeli k zhodnému právnemu záveru, že tento nárok sa od 1. 1. 2004 mení na úrazovú rentu. Povinnosť výplaty preberá (od zamestnávateľa zodpovedného za škodu vzniknutú následkom pracovného úrazu) S.

So zreteľom na nejednotnosť rozhodovania súdov (v minulosti) v otázke, do právomoci ktorého orgánu patrí rozhodovanie o nárokoch vyplývajúcich z pracovného úrazu a choroby z povolania po prijatí zákona o sociálnom poistení (zákon č. 461/2003 Z. z.), najmä so zreteľom na jeho prechodné ustanovenia § 249 až 293 a tiež aj na jeho zrušujúce ustanovenie § 294 bod 27, prijali občianskoprávne a správne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na spoločnom zasadnutí stanovisko k niektorým otázkam právomoci súdu na rozhodovanie o odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolania (publikované pod č. Cpj 9/2006).

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O. s. p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje osobitný zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.). Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu (§ 104 ods. 1, druhá veta pred bodkočiarkou O. s. p.).

Nároky zamestnanca vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania (pokiaľ boli medzi účastníkmi pracovnoprávneho vzťahu sporné) prejednávali a rozhodovali o nich súdy ako o spore, ktorý vyplýva z pracovného vzťahu (§ 7 ods. 1 O. s. p.). Išlo o nároky na náhradu za stratu na zárobku alebo stratu na dôchodku (počas práceneschopnosti a po skončení práceneschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity), za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, účelne vynaložené náklady spojené s liečením a vecnú škodu (§ 198 ods. 1 písm. a/ až d/ Zákonníka práce č. 311/2001 v znení účinnom do 1. 1. 2004).

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení však priniesol rozličné zmeny, ktoré vo svojej podstate zasiahli aj do právomoci súdu v týchto veciach. Z bodu 27 ustanovenia § 294 tohto zákona je zrejmé, že (okrem iného) bolo zrušené ustanovenie § 198 ods. 1 písm. a/ až c/ Zákonníka práce (zákona č. 311/2001 Z. z.) a tiež jeho ustanovenia § 199 až 213, takže jediným nárokom upraveným v Zákonníku práce z titulu pracovného úrazu alebo choroby z povolania zostala len vecná škoda a ostatné nároky sú upravené v zákone, pričom nároku za stratu na zárobku alebo za stratu na dôchodku zodpovedajú nároky na úrazový príplatok (§ 85 a nasl. zákona) resp. nárok na úrazovú rentu (§ 88 a nasl. zákona)...

Od účinnosti novej právnej úpravy t. j. od 1. 1. 2004 o uvedených nárokoch (ako aj o ďalších úrazových dávkach uvedených vo štvrtej hlave zákona) rozhoduje S., jej príslušnosť na prejednanie a rozhodovanie v týchto veciach jednoznačne vyplýva z ustanovenia § 177 zákona, podľa ktorého na konanie vo veciach sociálneho poistenia sú vecne príslušné organizačné zložky S. Ide o konanie vo veciach dávkových v zmysle ustanovenia § 172 ods. 3 písm. a/ zákona.

Právomoc S. však nie je daná vo veciach nárokov na zvýšenie bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z...

Právomoc S. nie je daná ani na rozhodovanie o nárokoch na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, na náhradu za stratu na dôchodku a na náhradu nákladov na výživu pozostalých, o ktorých treba rozhodnúť podľa predpisov účinných do 31. 12. 2003 (§ 272 ods. 5, 6 zákona), lebo o týchto nárokoch rozhodoval vždy súd, ako o spore z pracovného vzťahu (§ 7 ods. 1 O. s. p.).

V zmysle novej právnej úpravy sa o týchto nárokoch už nerozhoduje, resp. právna úprava ich už neoznačuje ako odškodnitelný nárok, namiesto nich prichádzajú do úvahy príslušné vyššie uvedené renty. Podmienky na priznanie príslušných rent sú iné v porovnaní s náhradami za stratu na zárobku a v konečnom dôsledku ani výška renty sa nerovná príslušnej náhrade za stratu na zárobku. Za týchto okolností by názor, podľa ktorého príslušnosť súdu vo veciach nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania uplatnených na súde do účinnosti zákona nie je daná, v konečnom dôsledku znamenal odmietnutie spravodlivosti (denegatio iustitiae), čo je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Na to, aby bolo možné takto začaté konanie na súde v zmysle § 103 v spojení s § 104 ods. 1 O. s. p. zastaviť a vec postúpiť S., muselo by byť v zákone ustanovené, že S. rozhoduje nielen o nárokoch, ktoré vznikli podľa tohto zákona, t. j. ktoré vznikli od 1. 1. 2004, ale aj o nárokoch, ktoré vznikli skôr, za podmienky, že o nich nebolo do nadobudnutia účinnosti zákona právoplatne rozhodnuté. Takéto ustanovenie sa však v zákone nenachádza. Taktiež by mohol súd postúpiť návrh, resp. celý spis S., ak by mu takúto povinnosť ukladalo prechodné ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku. Takéto ustanovenie sa však v O. s. p. nenachádza. V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky môžu štátne orgány - teda aj súd, konať len na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ak preto žiaden zákon neustanovil, že o nárokoch, ktoré vznikli do 31. 12. 2003 (ak o nich nebolo právoplatne rozhodnuté) má konať S. (čo by bola výnimka zo všeobecnej právomoci súdu v pracovnoprávných vzťahoch zakotvená v § 7 ods. 1 O. s. p. in fine), musí konanie začaté na súde dokončiť súd.

Dôsledkom vyššie uvedených skutočností je ďalší záver spočívajúci v tom, že vo veciach nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania uplatnených na súde (a teda aj vzniknutých) do 1. 1. 2004 je daná právomoc súdu. Z tejto právomoci je (po zohľadnení § 272 ods. 5, 6 zákona) vyňatý nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a nárok na náhradu nákladov na výživu pozostalých (u oboch nárokov) za obdobie po 31. 12. 2003, lebo tieto nároky sa od 1. 1. 2004 zo zákona považujú za úrazovú rentu (§ 272 ods. 3 zákona), o ktorých v súlade s § 172 ods. 2, 3 písm. a/ zákona rozhoduje S.

Vychádzajúc zo záverov uvedeného stanoviska potom zastavením konania v časti náhrady za stratu na zárobku od 1. 1. 2004 a postúpením veci (v tejto časti) S. nedošlo k odňatiu navrhovateľovi možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), pretože ide o nárok na úrazovú rentu, o ktorej rozhoduje S., nie súd (nie je daná právomoc súdu).

Rozhodnutie odvolacieho súdu (v napadnutej časti) nie je ani prekvapivým rozhodnutím, lebo súd prvého stupňa konanie (v uvedenej časti) zastavil s tým, že po právoplatnosti postúpi vec S. poukazom na ustanovenie § 104 ods. 1 O. s. p. (podľa jeho druhej vety ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu, právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované), s ktorým právnym záverom sa odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí v plnom rozsahu stotožnil. Ak by totiž súd prvého stupňa vychádzal z právneho záveru o nedostatku pasívnej legitímácie odporcu, tento nedostatok by viedol k zamietnutiu návrhu meritórnym rozhodnutím (nie zastaveniu konania ako následku existencie neodstrániteľnej podmienky konania - právomoci súdu).

Pokiaľ navrhovateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) teba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. ... Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané

skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné ale o taký prípad v prejednávanej veci nešlo.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a iné vady v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa v súlade s § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný, odmietol.“

V odôvodnení namietaného rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol výstižné dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľa proti potvrdzujúcemu výroku rozhodnutia krajského súdu odmietol. Najvyšší súd pri odôvodňovaní svojho právneho záveru poukázal na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho a správneho kolégia k niektorým otázkam právomoci súdu na rozhodovanie o odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolania publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 27/2006 (ďalej len „zjednocujúce stanovisko“), ktoré v namietanom rozhodnutí citoval, a vychádzajúc z jeho záverov dospel k názoru, že zastavením konania v časti náhrady za stratu na zárobku za obdobie od 1. januára 2004 a postúpením veci v tejto časti S. nedošlo sťažovateľovi k odňatiu možnosti konať pred súdom, pretože ide o nárok na úrazovú rentu, o ktorom rozhoduje S. podľa zákona o sociálnom poistení, teda právomoc súdu na rozhodnutie o tomto nároku nie je daná. Najvyšší súd sa náležite vysporiadal aj s dovolacou námietkou sťažovateľa o potvrdení veci odvolacím súdom z iného právneho dôvodu oproti posúdeniu veci prvostupňovým súdom.

Ústavný súd sa nestotožňuje s tvrdením sťažovateľa, že zjednocujúce stanovisko nie je možné použiť na jeho prípad, pretože bolo prijaté pred nadobudnutím účinnosti ustanovení § 272 ods. 9 a 11 zákona o sociálnom poistení, z ktorých podľa sťažovateľa

jednoznačne vyplýva, že ak o jeho nároku nebolo rozhodnuté do 31. júla 2006, takýto spor rozhodne súd.

Podľa § 272 ods. 5 zákona o sociálnom poistení účinného od 1. januára 2004 v konaniach o náhrade za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a o náhrade za stratu na dôchodku, ktoré neboli právoplatne skončené do 31. decembra 2003, sa po tomto dni rozhodne za obdobie do 31. decembra 2003 podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 a za obdobie po 31. decembri 2003 ako o úrazovej rente podľa tohto zákona. To platí aj na konanie o týchto náhradách, na ktoré vznikol nárok pred 1. januárom 2004 a žiadosť o ich priznanie a vyplácanie bola podaná po 31. decembri 2003.

Podľa ustanovenia § 272 ods. 9 zákona o sociálnom poistení, ktoré nadobudlo účinnosť 1. augusta 2006, v konaniach o náhrade za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a o náhrade za stratu na dôchodku, ktoré neboli právoplatne skončené do 31. júla 2006 (§ 272 ods. 5), sa po tomto dni rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Táto náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu na dôchodku, ak nárok na ich výplatu trval aj po 31. decembri 2003, sa považujú od 1. januára 2004 za úrazovú rentu a poskytujú sa v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 po zvýšení podľa tohto zákona. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 rovnako.

Podľa ustanovenia § 272 ods. 11 zákona o sociálnom poistení, ktoré nadobudlo účinnosť 1. januára 2007, spory o nárokoch podľa odsekov 9 a 10 rozhodujú súdy.

Z citovaných ustanovení zákona o sociálnom poistení vyplýva, že odseky 9 a 11 § 272 zákona o sociálnom poistení sa nijako nedotkli odseku 5 citovaného ustanovenia, naopak, odsek 9 priamo odkazuje na § 272 ods. 5, ktorý je pre posúdenie prípadu sťažovateľa relevantným a z ktorého vychádzajú aj závery uvedené v zjednocujúcom stanovisku. Z citovaných ustanovení § 272 ods. 9 a 11 zákona o sociálnom poistení podľa

názoru ústavného súdu vyplýva, že súdy rozhodujú spory o nárokoch na náhradu za stratu na zárobku za obdobie do 31. decembra 2003, a to podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. O nárokoch na náhradu za stratu na zárobku za obdobie po 31. decembri 2003 rozhoduje S. ako o úrazovej rente podľa zákona o sociálnom poistení.

Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že s aplikáciou ustanovení § 272 ods. 9 a 11 zákona o sociálnom poistení sa vysporiadal aj krajský súd v odôvodnení odvolacieho rozhodnutia, v ktorom konštatoval, že „... z uvedených ustanovení... nemožno vyvodit' záver, že spor o nároku na úrazovú rentu rozhoduje súd; aj z uvedených ustanovení vyplýva, že súd rozhoduje o nároku na náhradu za stratu na zárobku, pričom táto náhrada, ak nárok na jej výplatu trval aj po 31.12.2003, sa od 1.1.2004 považuje za úrazovú rentu“.

Z uvedeného podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že aplikácia relevantných ustanovení zákona o sociálnom poistení najvyšším súdom v namietanom rozhodnutí nie je zjavne neodôvodnená, nevykazuje znaky svojvôle a ani nepopiera zmysel a účel predmetných právnych predpisov. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí v potrebnom rozsahu náležite vysvetlil opierajúc sa pritom o svoje zjednocujúce stanovisko, prečo považoval právny záver krajského súdu v dovolaní namietajúcej časti za správny. Tento postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru, poukazujúc na zjednocujúce stanovisko nemožno v danom prípade považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

Ústavný súd nepovažuje odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska za neospravedlňivé, resp. neudržateľné do tej miery, aby mohlo mať za následok porušenie označených práv sťažovateľa. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ s rozhodnutím najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu, resp. rozhodnutia (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97). Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v okolnostiach danej veci nemohlo postupom a namietaným uznesením najvyššieho súdu dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny či práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ani k porušeniu princípu legality

podľa čl. 2 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3.2 Sťažovateľ namietal porušenie princípu právnej istoty ako súčasti právneho štátu odvolávajúc sa na iné rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 139/2009 z 13. septembra 2011, v ktorom sa najvyšší súd v analogickej veci stotožnil s názorom sťažovateľky. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí teda dospel k inému (opačnému) právnemu záveru ako v uznesení napadnutom touto sťažnosťou.

Ústavný súd v súvislosti s rozdielnymi právnymi názormi rôznych senátov najvyššieho súdu poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napríklad IV. ÚS 75/09), podľa ktorej je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09). Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

V spojitosti s tým však ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] patrí najvyššiemu súdu (m. m. I. ÚS 17/01,

I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09). Úlohou ústavného súdu je posúdiť napadnuté rozhodnutia len z pohľadu ich ústavnej udržateľnosti.

Ústavný súd vo vzťahu k okolnostiam tohto prípadu dodáva, že dôveru v určitú rozhodovacu prax v skutkovo i právne porovnateľných veciach vyvoláva až prezentovaná rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu, a nie ojedinelé rozhodnutie súdu. Požiadavka právnej istoty taktiež automaticky neznamená, že sa judikatúra najmä najvyššieho súdu nemôže vyvíjať, resp. že v prípade, ak je prijaté ojedinelé rozhodnutie vybočujúce z doterajšej línie rozhodovacej praxe, sa konajúci súd nemôže vrátiť na pôvodnú líniu rozhodovacej činnosti.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na väčšinovú judikatúru občianskoprávných senátov najvyššieho súdu, ktoré v sporoch o nárokoch na náhradu za stratu na zárobku konštantne rozhodujú o týchto nárokoch len za obdobie do 31. decembra 2003. Relevantnou je aj judikatúra správnych senátov najvyššieho súdu, ktoré v súvislosti s nastolenou otázkou v mnohých rozhodnutiach riešili (už po účinnosti ustanovení § 272 ods. 9 a 11 zákona o sociálnom poistení) kompetenčné spory medzi S. a všeobecnými súdmi v prospech všeobecných súdov, ale len pokiaľ ide o nároky na náhradu za stratu na zárobku za obdobie do 31. decembra 2003 (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Rks 16/2009 z 13. mája 2009 a sp. zn. 3 Rks 1/2011 z 29. marca 2011). Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľom prezentovaný právny názor vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 139/2009 z 13. septembra 2011 je ojedinelým (menšinovým) názorom jedného zo senátov najvyššieho súdu. Samotná skutočnosť, že iný senát najvyššieho súdu posúdil analogickú vec odlišne, neznamená sama osebe nesúlad namietaného uznesenia najvyššieho súdu s ústavou, resp. s dohovorom ani možnosť porušenia označených práv sťažovateľa postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu, obzvlášť, ak ide o ojedinelý názor jedného zo senátov najvyššieho súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa aj v časti namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 ústavy postupom a namietaným

uznesením najvyššieho súdu odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2012